דערעפענונג פון ארץ-ישראל מארק מיט א טאנץ, שבת 8.30 אוונט אין פרץ-זאל

וועט פארגעזעצט ווערן זונטאג

נאכמיטאג טיי פון 2 ביז 5

מציאות, טענץ גוטער ארקעסטער בופעט, פארווילונגען קומט

וועטער קלאר, מילדער

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

דאס אידישע וואָרט

THE GATEWAY OF THE WEST

THE ISRAELITE PRESS

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

זון אונטערגאנג — 7.32.

Vol. 21. No. 81. Winnipeg, Fri. April 24, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג פרייטאג ז׳ אייר, תרצ״א.

צענדליקער אידישע שטעט און שטעטלאך אין פוילן און לאטוויע פארטרונקען פון פארפלייצונג

ניעמאן און אנדערע טייכן ארויס פון די ברעגן און פארשפרייטן חורבן. — פאליציסטן רעטן קוים מיט מסירת-נפש צען אידישע קינדער פון דערטרונקען ווערן אין רעזשיצע

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

ריגע, אפר. 24 (איטא).— דער פאלי׳ באהאלטן אין די שאפעס און אויף די ציי שעף פון דער שטאט רעזשיצע אין טישן, אבער דאס וואסער האט שוין אנ־איצט דער העלד פונם טאג ביי די אידן נעהויבן זיי דערגרייכן ,און קיינער האט אין לאטוויע : מיט מסירת נפש פאר זיך ניט געקאנט צוקומען צו זיי און זיי רעד־אין נאך איינציקע פאליציסטן האט ער גערעטעט צען אידישע קינדער פון דער־טרונקען ווערן .

דער פאליציי־שעף, דערווייסנדיק זיך דערפון, האט גענומען איינציקע פאליציס־טען, אין נייענדיק בין׳ן האלז אין וואס־סער, זיינען זיי אריין אין הויז אין ארויס־נעטראגן די קינדער צו דער גרויסער באַ־ניינסטערונג פונם עולם וואס דאס מיט פארכאפטן אטעם צוגעקוקט זיך צו זייער מסירת נפש׳דיקער ארבעט פון העכערע פלעצער.

וואַרשע, אפר. 24 (איטא).— איבער 100 טויזנט אידן אין ניין שטעט און שטעטלאך אין צפון מזרח פון פוילן, וואס נעפינען זיך אויס׳ן וועג פון דער פארפלייצונג צוגעגן פון די טייכן ניעמאן, ווייליע, סווייסלאוויטש און שאראַ, זיינען גרייט צו פארלאזן זייערע היימען, אויב די פאר־פלייצונג וועט ניט אפפאלן.

גראדנעע און ווילנער דיסטריקטן זיי־נען שווער געטראפן פון די פארפלייצונ־גען. די אויסערשטאטיקע געגנטן פון ווילנע זיינען אונטער וואסער, און די אידישע קוואַרטאַלן האבן באזונדערס שווער געליטן. די אידישע באפעלקערונג איז זיך שוין צעלאפן פון דאָרטן, און צעצראבעגע שטיקלאך מעבל און קער־פערס פון דערטרונקענע בחמות טראגן זיך מיט די ווילדע שטראמען.

די שטעט אשמאני, סמאָרגאן, דאנילא־וויטש, לידע, מאלאדעטשנע, דיסנע און גראדנע זיינען דיערקט אינ׳ם וועג פון דער פארפלייצונג. פלאנים איז שוין גע־שטאנען אונטער צוויי פוס וואסער פאר 48 שעה.

כארינט פון סטעמפ פאגראם שטימונג אינ׳ם שטעטל לוטוטאוו, אין פוילן

אידן געממיט פון כוליגאנעס און פאליציי מישט זיך ניט אריין. — פאגראם שטימונג פארשפרייט זיך צו דערבייאי־קע שטעטלאך

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

וואַרשע, אפר. 24 (איטא).— אין ערנ־סטע פאגראם אטמאספערע הערשט אינם שטעטל לוטוטאוו, ווי עס מעלדעט דער "היינום". דאס האט זיך אויסגעלאזן מיט אן אטאקע פון כוליגאנעס אויף די אידי־שע הענדלער אין די גאסן, וואס האט ארויסגערופן א פאניק אין שטעטל און אין אומגעגנט.

די אנטי־אידישע הצעעס האבן זיך אנ־געפאנגען מיט א וואך צוריק, ווען א צאל אידן זיינען אומגעקומען הערשט אינם א דערבייאיקע דארף זיינען געקומען צו לויפן אין שטעטל. די כוליגאנעס וואס האבן זיי נאכגעפאלגט זיינען שפעטער ארעסטירט געווארן און אריינגענומען גע־וואָרן אין פאליציי צירקל. די פויערים האבן דאן אויפגעהויבן א טומל, אז "די אידן ווילן דערמאָרדן צוויי קריסטן".

מורא האבנדיק פאר זייערע לעבנס, האבן די אידן שנעל פארמאכט זייערע געשעפטן, אבער די פויערים זיינען אנ־געפאלן אויף פארבייגיינדיקע אידן און האבן זיי מערדעראלאך געממיט׳ם, אז וועלכע ס׳איז שטערונגען מצד דער פאלי־ציי.

דער אנפירער פון די הצעצס, א שול־לערער מיט׳ן נאמען טשעלאוו ראוואוצ־קי, וועלכער האט גערופן די פויערים אויסצושלאכטן די אידן, האט אליין צע־ממיט׳ט די אידישע קינדער פון זיין קלאס אויס׳ן צווייטן טאג.

די אינסטאנצן נייען ארום איבער די ארומיקע דערפער און פארשפרייטן די געשיכטע, אז אידן האבן געוואלט טויטן קריסטן. ווען די אידן האבן געבעטן שוץ ביים פאליציי קאמענדאנט, האט ער זיי געזאגט : "איר האט ניט געדארפט אנפאנגען די אומרוען".

א דעלעגאציע פון אידן איז אפגעפאר צום דיסטריקט קאמענדאנט צו בעטן זיין הילף.

יערלאכער א״י מארק עפנט זיך מיט א טאנץ מארגן אוונט

דער יערלאכער ארץ־ישראל מארק, אונ־טער אויפזיכט פון די פועלי־ציון פרויען, עפנט זיך מארגן (שבת) 8.30 אוונט, מיט א טאנץ, אין גרויסן פרץ־זאל. א גר־טער ארקעסטער וועט שפילן.

א גוטער "סטאק" פון פארשיידנארטיק סטא סחורות וועט זיין אויסגעשטעלט און וועט פארקויפט ווערן צו די ביליקסטע פרייזן. א גוטע פראגראם פון שפילערייען און פארווייזונגען ווערט אויף אראנ־זשירט.

דער מארק וועט אנהאלטן זונטאג ביז 12 ביינאכט. אין זונטאג אונט וועלן אלע סחורות אויספארקויפט ווערן.

צווישן 4 און 5 זונטאג נאכמיטאג וועט טיי סערווירט ווערן צו די געסט, און אלע זיינען איינגעלאדן.

די נאנצע הכנסה פונ׳ם מארק גייט פאר די אינסטיטוציעס פון די אידישע ארבעטער פרויען אין ארץ־ישראל, און אלע וואס סימפאטיזירן מיט יענע ארבעט פון די חלוצות און זייערע אינסטיטוצי־עס אין ארץ־ישראל זיינען נעבעטן צו קומען און העלפן מאכן א דערפאלג פון דער אונטערנעמונג.

(::)

חיים גרינבערג זעצט פאר זיין טור

חיים גרינבערג געפינט זיך איצט אויף זיין לעקציע טור אין מערב קאנאדע.

שבת און זונטאג, דעם 25טן און 26טן אפריל וועט ער האלטן לעקציעס אין עדמאנטאן; דעם 29טן און 30טן אפריל וועט ער זיין אין וואנקאווער און דעם 3טן און 4טן מאי — אין קאלגארי.

פון דארטן וועט חיים גרינבערג פארן קיין בענף, וואו ער וועט פארברייגנען א פאר טעג און ער וועט זיין צוריק אין ווינניפעג דעם 8טן מאי. זונטאג אונט דעם 10טן מאי וועט ער דא לייענען די ערשטע לעקציע פון זיין סעריע.

קאמיסיע וועט זיין פארטיק מיטוואך

אטאווא, אפר. 24.— דער באריכט פון דער תבואה קאמיסיע, אנגעפירט פון סער דזשאזעיא סטעמפ, וועט זיין פארטיק איי־דער לארד סטעמפ וועט אפשטוימען פון ניו־יארק קיין לאנדאן קומענדיקן מיט־וואך אין וועט איבערגעשיקט ווערן צו פרעמיער בענעט, — ווי דער פרעמיער האט אנאנסירט אין הויז. דער באריכט, האט דער פרעמיער גענומען, וועט "גע־טיילט" ווערן אין הויז.

קאנצערט פון א. ר. פ. ט. שול דעם זונטאג

דער מוטער פאראיין פון ארבעטער רינג־פרייהייט טעמפל שול פירט דורך דעם פערטן ליטעראריש־וואקאליש־מוזי־קאלישן אוונט, היינטיקן זונטאג, 8.30 נ. מ. אין פרייהייט טעמפל.

דער מוטער פאראיין פארזיכערט, אז עס איז צוגעגרייט געווארן א שיינע פראַ־גראם און, אז דער אוונט וועט איבער־שטיינן די פריערדיקע אונטערנעמונגען פון היינטיקן סעזאן. צווישן אנדערעס וועט אויפטרעטן דער קינדער־נאַרטן מיט א פאפורי פון חסידישע נגונים פון אלקס לידער.

חוץ דעם וועלן געוויזן ווערן בילדער. פארשיידענע סצענען וועלן דורכגעפירט ווערן און א. וו. דער קאנצערט ווערט דורכגעפירט לטובת דער שול.

מאנטרעאל עפנט פאלעסטינע קאמ־פיין פאר 100 טויזנט דאלאר

לויט א טעלעגראפישער ידיעה פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין קא־נאדע, אין קאנטרעאל, צו דעם וויניפעגער אפיס, איז דער קאמפיין פאר הונדערט טויזנט דאלאר, וואס איז דערעפנט גע־ווארן מיט א באנקעט דינסטאג אונט, אין ווינדזאר האטעל געווען א גרויסער דערפאלג.

מר. א. דזש. פרימאן, פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין קא־נאדע, וועלכער האט אויף זיך גענומען דעם אויפזיכט פון דעם קאמפיין אלס משערמאן, איז געווען פארזיצער. רא־ביי ב. בריקנער, פון קליוולאנד, דער נוט באקאנטער ראביי אין אראטאר איז גע־ווען דער נאסט־רעדנער.

ארום $25,000.00 איז געשאפן געווא־רען דעם ערשטן טאג פון קאמפיין. דער קאמיטעט באטראכט עס ווי א גלענצענדן דערפאלג, אין דאס איז א באוויז, אז די אידן פון מאנטרעאל וועלן דערגרייכן זייער ציל און דאס האט דערמוטיקט די אקטיווע טוער פונם קאמפיין צו פארט־זעצן זייער ארבעט אפטימיסטיש.

ראביי בריקנער האט געזאגט אז דער ווידער־אויפבוי פון ארץ־ישראל שאפט א געזונטן באגריף ביים אידישן פאלק, ווייל די שאפונגס־ארבעט ביי דעם אידישן פאלק באייגיט ביי די אידן זייער זעלבסט רעספעקט.

"בלויז די ליבע אין אידישע הערצער קאן דעקן די נאקעטע שטיינער פון דער דה מיט באדן, אז זיי זאלן ווערן פרוכט־באר". בנונג די אראביש אידישע פראב־לעמען, האט ער געזאגט, אז די אראבער ווערן זייערע אוינן צו מעקא, אלס זייער רעליגיעזער פלאץ, און די אידן ווערן זייערע בליקן צו ירושלים, אזוי אז עס קאן ניט זיין קיין צוזאמענשטוים צווישן זיי.

לואיס פיטש, קיי. סי., דער וויצע־פרע־זידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזא־ציע אין קאנאדע, און ראביי הערי סטע־דען, האבן אין געוויסן בין׳ן האלז אין וואר־ד. בנונג דערמוטיקונג אנצופירן דעם אויפטריט קאמפיין אין קאנאדע.

די פארזאמלונג איז באשטאנען פון די אנגעזעענסטע מאנטרעאלער אידן און גרויסער צאל קאמפיין ארבעטער.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

פרייטאג, אפריל 24

ארב. פארזאמ. ביי הנער העובר. 8 נ.מ. אין איינענעם לאקאל.

מאנ־פראגעס ביי פארז. פון איד. ארב. קולטור צענטער. 8.30 אוו., אין פרייהייט טעמפל.

מאסן פארזאמ. וועגן 1טן מאי ביי ליי־קע פוע״צ. 8.30 אוו., אין פרייהייט טעמפל.

פארזאמ. פון פוע״צ צו פארהאנדלען קאנצערט פראבלעמען. 8.30 נ. מ., אין פאלקס שול.

שבת, אפר. 25

רבי הורוויץ : תהלים מיט מפרשים, 4.30 ביינאכט, אין בנכת ישראל שול.

זונטאג, אפריל 26

דזשאן קווין ביי ארב. רינג בר. 169 וועגן לעעטער לענינסלאבור סעסיע, 3.30 נ. מ., אין פרייהייט טעמפל.

טיי פון כנסת ישראל סיסטערהוד ביי מרס. איידלמאן, 487 אלפרעד עוועי., 2.30 ביז שפעט.

אלגעם. פארזאמ. פון ליידיס אקז. פון היב. סיק בעב. לאם., 2.30 נ. מ., אין קווינס קאט. רוט.

טיי פון ליידיס אקז. פון אהל יעקב שול ביי מרס. פעלדמאן, 769 מעגנוס עוועי., 2.30 ביז 12.

מ. מענאכאווסקי וועגן שלום־עליכם ביי איד. ארב. קולט. קלוב, פונקט 2.30 נ. מ. אין פרץ־אינסט.

י. זיפער איבער י. ל. פרץ ביים הנער העובד אין לאקאל, פונקט 3 נ. מ.

ספעצ. פארזאמ. פון ארב. הילף נעז. (וויכטיקע פראגן) 2.30 נ. מ., אין פרייהייט טעמפל.

מאנטאג, אפריל 27

פארזאמ. פון מיטגלידער פון אשכנזי שול, 8 נ.מ., אין שול.

"בארד מיטינג" פון כנסת ישראל סיס־טערהוד, 8 נ. מ. אין ת״ת.

ליינן קרייז פון מוטער פאראיין פון פרץ שול ביי מרס. דזשייקאב, 285 אבערדין עוועי., 2.30 נ. מ.

דינסטאג, אפריל 28

דר. א. ל. שובין ביי פארזאמ. פון ליי־דיס אקז. פון מושב זקנים, 7.30 אוונט, אין מושב זקנים.

"ברידזש און וויסט" ביי יוגנד פרויען סיסטערהוד אין י. מ. ה. א. זאל.

פארזאמ. פון מוטער פאראיין פון ת״ת, 8.30 נ. מ. אין ת״ת.

מיטוואך, אפריל 29

אלעגם. פארזאמ. פון בנות שלום סא־סייטי 8.30 נ. מ. אין קליינער תלמוד תורה.

פרייטאג, מאי 1

יובילײ אין מאי פייערונג ביי מוטער פאראיין פון פרץ־שול, 8.30 נ.מ., אין פרץ אינסטיטוט.

1טע מאי אקאדעמיע ביי פארטיי און יוגנט ליגקע פוע״צ 8.30 אוו., אין פרץ אינסט.

שבת, מאי 2

גרינדונג באנקעט און מאנץ ביי איד. ארב. קולט. קלוב, 9 אוונט, אין פרץ זאל.

זונטאג, מאי 3

"טעג־טאג" פאר פרייהייט טעמפל ביבליאטעק.

קאמפיין פאר מיטגלידערשאפט פון בית־יתומים. אויפזיכט "ליידיס סאסיי־טי".

דינסטאג, מאי 5

טיי פון מוטער פאראיין פון פרץ־שול פונם. פאליינסקי 169 בארוס עוועי., 2.30 ביז שפעט.

ס. בלאשטיין ביי פראפעסיאנעל פאר־איין, 8.30 אוונט, אין פרץ זאל.

אין צוויי יאר ארום וועט עס נעמען בלויז א האלבע שעה פאר א כריוו צו דערגיין פון בערלין קיין ניו־יארק, ווערט פאראיסנגעזאגט

ניו־יארק, אפריל 24. — נ. ע. פענר־רעי, פון דער אמעריקאנער בעזעלשאפט, נעטאריישער געזעלשאפט, וועלכער קומט ערשט פון דייטשלאנד, דערציילט, אז די דייטשע וויסנשאפטסלייט זאגן פאראויס, אז אין צוויי יאר צייט וועלן ראקעטן גע־שיקט ווערן פון בערלין קיין ניו־יארק יעדער האלבע שעה, און יעדע ראקעטע וועט טראגן פופציק פונט פאסט אדער פחורה. דר רייזע פאר אזעלכע ראקעטעס פון בערלין און איבער׳ן אטלאנטישן אָקע־אן קיין ניו־יארק וועט נעדויערן איין האלבע שעה.

די ראקעטן וועלן געשאפן ווערן אזוי, אז זיי זאלן דערגרייכן די הויך פון 2 מייל. וועגן זיי וועלן דערגרייכן די נערעס־טע הויך, וועט זיך אוטאמאטיש עפענען א פאראשוט און זיי וועלן זיך לאנגזאם אראפלאזן. די ראקעטן וועלן אויך זיין באזארגט מיט מעכאנישע פאטאגראפישע אפאראטן און מיט באראמעטרן.

ווי מר. פענדרעי דערציילט, האבן די דייטשע וויסנשאפטסלייט אויסגעארבעט א נייעם סארט ראקעטע, וואס ארבעט מיט פליסיקער (אנשטאט טרוקענער) ענערגיע, און זיי ארבעטן פיל מיכטיקער, ווי מיט טרוקענער ענערגיע.

די דייטשע וויסנשאפטסלייט, זאגט ער, האבן שוין צוגעגרייט דעם קורס פאר דער ערשטער ראקעטע פון א פעלד ארום בערלין צו א פעלד ארום ניו־יארק, וואו זי וועט לאנדן. זיי וועלן אינגיבן מאכן דעם עקספערימענט. די זעלבע ראקעטע וועט דערנאך געשאפן ווערן צוריק קיין בערלין.

סאוועט־שער פארספארטן פראָ־עקט איז געצילט צו פארניכטן קולאקעס

מאסקווע, אפריל 24. — די נאך פאר־בליבענע "קולאקעס" אין סאוועטן פאר־באנד דערוואַרטן איצט נייע רדיפות, ווי דאס זעט אויס פון דער סאוועטישער פרעסע.

נאך דעם פארניכטונגס קאמף וואס איז ביז איצט אנגעפירט געווארן קעגן די "קולאקעס", נאכדעם ווי א סך פון זיי זיינען פארשיקט געווארן אויף שווע־רע ארבעטן אין די צפון געגנטן און א סך זיינען אויסגעשאסן געווארן, און ביי די איבעריקע האט מען קאנפיסקירט זיי־ער איינגנטום און מען האט פון זיי אוועק־גענומען זייערע בירגער רעכט, זיינען נאך איצט, ווערט אפגעשאצט, דא ארום דריי מיליאן "קולאקעס" אין סאוועטן פארבאנד.

לעצטנס איז אנטדעקט געווארן, אז א סך פון זיי פרעטענדירן ניט צו זיין קיין "קולאקעס", און זיי קריגן פריווי־לעגיעס צו וועלכע עס זיינען באר־עכ־טיקט בלויז פראָלעטאריש־כשר׳ע בירגער. עס ווערט באהויפטעט, אז אייניקע פון זיי פארגעסען אפילו רעגירונגס שטעלעס, וואו זיי סאבאטירן קעגן דער רעגירונג.

די "איזווסטיא" מעלדעט דערפאר, אז עס ווערט איצט געפאנגען צו האבן יערן "קולאק" אין לאנד פארערגיסטרירט ביי דער פאליציי, אזוי אז זיי זאלן ניט קאנען קרינן קיין רעגירונגס שטעלעס און זאלן מוזן טאן פייזשע ארבעט.

די נייעס האט קאנטיק א שייכות צו נעכטיקער מעלדונג פון דער "איטא" וועגן א געפלאנטן פאספארטן סיסטעם פאר אלע דעקלאסירטע אין סאוועטן פאר־באנד, ווי עס זעט אויס, זיינען די פלע־נער געצילט אי קעגן די דעקלאסירטע, אי קעגן די "קולאקעס".

נייע נאטורליזאציע געזעצן פארהאנדלט אין הויז

אטאווא ,אפר. 24. — א ביל פון שטאטס־סעקרעטאר סי. ה. קאהאן וואס איז איצט פארן הויז שלאגט פאר וויכטי־קע פונקטן אינ׳ם נאטורליזאציע געזעץ, וואס באציען זיך אויף פרוען. ווי מר. קאהאן דערקלערט, איז דער ביל געווארן נויטיק צוליב די נייע אמעריקאנער געזעץ־צען, וואס שאפן אזא לאגע, אז א קאנא־דער פרוי וואס הייראט אין אמעריקאנער פארבלייבט איינגענען אין בירגערשאפט.

דער ביל שלאגט פאר פאלגנדיקע פונק־טען : די פרוי פון א בריטישן בירגער איז א בריטישע, און פון א אויסלענדער — אן אויסלענדערין. א בריטישע ביי־נגרן וואס הייראט אבער אן אויסלענדער פארלירט ניט איר בריטישע בירגער־שאפט, סיידן זי פארט אוועקאמאטיש אן איר מאנס בירגערשאפט. און אז א בריי־טישער בירגער נעמט אן א פרעמדע ביי־נגערשאפט, קאן זי פרוי פארבלייבן אלץ א בריטישע בירגערין, אויב זי פארלאנגט עס.

(::)

עס זיינען נאך דא בילעטן פאר היינט און מארגן אין קווינס טעאטער

ווי פר. קאהאן־בערלין מעלדעט אונז, האט צו זיינע אויערן דערגרייכט די מעל־דונג אז עס טראגן זיך ארום קלאנגען, אז די בילעטן צו דער אויפפירונג, פון דער "רוט סניידער קיס" אין קווינס טעאטער אויף היינט און מארגן זיינען שוין אויס־פארקויפט. ער בעט אונז צו מעלדן, אז אין קאסע זיינען נאך דא בילעטן פון פארשיידענע פריין פאר ביידע אונזן.

פרעמיער בענעט פלאנט א נייעם מיניסטעריום פון קאמוניקאציעס

אטאווא, אפר. 24.— פרעמיער בענעט האט דערקלערט אין הויז, אז ער פלאנט־וועט אין זיין רעגירונג א נייעם דעפארט־מענט פון קאמוניקאציעס, וואס זאל האבן דעם אויפזיכט איבער לופט פארבינדונ־גען, איזענבאנען, קאנאלן, דראַטלאזן טע־לעגראף און א. וו., איינשליסנדיק די פאסט באדיינונג.

די רעגירונג האט מר. בענעט געזאגט, פלאנט גלייכצייטיק צו פארקלערגערן די צאל מיניסטעריומס דורך פאראייניגן אייניקע דעפארטמענטס.

מאקענזי קינג, פירער פון דער אפאזי־ציע, האט אויסגערעכט זיין צופרידנהייט דערמיט וואס פרעמיער בענעט האט גע־שניטן צוויטע אויסגאנג פון דער רענ־רונג צו האבן אנטשטימט צו דער פאר־קלענערונג פון דער צאל מיניסטעריומס. ער האט אבער דערביי סארקאסטיש באַ־מערקט, אז פרעמיער בענעט קאן נאנץ גוט אויסקומען מיט וויניקער מיניסטארן, ווייל, ווי עס זעט אויס, קריגט ער פון זיי אלצאייגס ווייניק הילף.

בריטישע רעגירונג פירט באזונדערע פארהאנ־דלונגען מיט די אידן און די אראבער

לאנדאן, אפר. 24 (איטא).— די ברי־טישע רעגירונג האט אנגעפאנגען גלייכ־צייטיקע פארהאנדלונגען מיט דער אידי־שער אגענטור און מיט די אראבער וועגן דעם פארגעשלאגענעם 12½ מיליאן דאָ־לאר אנטוויקלונגס פלאן, און די פאר־האנדלונגען גייען איצט אן, לויט א קאָ־מוניקאט ארויסגעגעבן פונם קאלאניאל אפיס.

די פארהאנדלונגען מיט די אראבער ווערן אנגעפירט אין פאלעסטינע פון דעם הויך־קאמישאנער, בעת די דיסקוסיעס מיט דער אידישער אגענטור קומען פאר אין לאנדאן פון אן אינטערדעפארטמענטאלער קאמיסיע באשטימט פון דער רעגירונג.

די דיסקוסיעס סיי אין לאנדאן און סיי אין ירושלים האבן זיך שוין נעכטן אנגע־פאנגען.

(::)

ר. דזש. וווהיטלא סטאק אפיציי־ל איבערגענומען פון "סורעס בראדערס"

צוליב מאנגל אין פלאץ האבן מיר ניט נעקאנט פארעפנטלאכן דעם אנאנס פון סורעס בראדערס לימיטער, אז זיי האבן שוין פאלקאם איבערגענומען דעם גרויסן סטאק פון $650,000 פון דער אלטער באנקראטירטער האלסייל פירמע אר. דזש. וווהיטלא.

מר. פרעד סורעס לאזט אונז וויסן, אז אנפאנגענדיק מאנטאג, דעם 27טן אפריל, וועט דער גאנצער סטאק זיין אויסגע־שטעלט פאר אויספארקויף, און די פרייזן זיינען באדייטנד געשניטן געווארן, — אזוי אז ס׳זאל זיך לוינען יעדן סוחר צו באזוכן אז אסארטירטן סטאק.

דער גאנצער סטאק געפינט זיך אין דער גרויסער ר. דזש. וווהיטלא ווערהויז, און סוחרים זיינען איינגעלאדן צו באזוכן אים.

נייע טאריפן אויף גרינ־צייג וועלן פאקטיש אָפּ־שטעלן אימפארט

אטאווא, אפר. 23.— די פעדעראלע רעגירונג האט דא היינט ארויסגעלייגט פארבאנדקיק טאריפן אויף זיבן סארטן פרילינג גרינצייג (וועדזשעטייבלס) וועל־כע פלעגן געוויינלאך אריינקומען אין קא־נאדע אין די פריע פרילינג מאנאטן פונם יאר.

מיט א יאר צוריק ווען די קינג אדמי־ניסטראציע האט אנאנסירט נייע טאריפן אויף די דאזיקע ארטיקלען האט עס ארויסגערופן באדייטנדע אגיטאציע קעגן דער דאזיקער פאליטיק אויפן גרונט, אז די טאריפן זיינען צו הויך. אבער דער נייער געזעץ פון דער בענעט רעגירונג האט ארויפגעלייגט אזעלכע הויכע טאריפן וואס איבערשטייגן וועלכע עס איז פרי־ערדיקע טאריפן אויף פרישע גרינצייג. פאקטיש זיינען די איצטיקע טאריפן א פארבאט אויף דעם אימפארט פון גרינ־צייג, ווייל אין פארגלייך מיט די טא־ריפן פון 1930 האט דר העכערונג דער־גרייכט פון 50 פראצענט. הונדערט פראַ־צענט און טער.

די זיבן מינים "וועדזשעטייבלס" זיי־נען : אספאראגוס, לעטוס, גרינע ציבע־לעס, ציבעלעס פאר זריעה, קאראטאפל, רובארב און ספינאטש.

סאוועט־שער פארספארטן פראָ־עקט איז געצילט צו פארניכטן קולאקעס

מאסקווע, אפריל 24. — די נאך פאר־בליבענע "קולאקעס" אין סאוועטן פאר־באנד דערוואַרטן איצט נייע רדיפות, ווי דאס זעט אויס פון דער סאוועטישער פרעסע.

נאך דעם פארניכטונגס קאמף וואס איז ביז איצט אנגעפירט געווארן קעגן די "קולאקעס", נאכדעם ווי א סך פון זיי זיינען פארשיקט געווארן אויף שווע־רע ארבעטן אין די צפון געגנטן און א סך זיינען אויסגעשאסן געווארן, און ביי די איבעריקע האט מען קאנפיסקירט זיי־ער איינגנטום און מען האט פון זיי אוועק־גענומען זייערע בירגער רעכט, זיינען נאך איצט, ווערט אפגעשאצט, דא ארום דריי מיליאן "קולאקעס" אין סאוועטן פארבאנד.

לעצטנס איז אנטדעקט געווארן, אז א סך פון זיי פרעטענדירן ניט צו זיין קיין "קולאקעס", און זיי קריגן פריווי־לעגיעס צו וועלכע עס זיינען באר־עכ־טיקט בלויז פראָלעטאריש־כשר׳ע בירגער. עס ווערט באהויפטעט, אז אייניקע פון זיי פארגעסען אפילו רעגירונגס שטעלעס, וואו זיי סאבאטירן קעגן דער רעגירונג.

די "איזווסטיא" מעלדעט דערפאר, אז עס ווערט איצט געפאנגען צו האבן יערן "קולאק" אין לאנד פארערגיסטרירט ביי דער פאליציי, אזוי אז זיי זאלן ניט קאנען קרינן קיין רעגירונגס שטעלעס און זאלן מוזן טאן פייזשע ארבעט.

די נייעס האט קאנטיק א שייכות צו נעכטיקער מעלדונג פון דער "איטא" וועגן א געפלאנטן פאספארטן סיסטעם פאר אלע דעקלאסירטע אין סאוועטן פאר־באנד, ווי עס זעט אויס, זיינען די פלע־נער געצילט אי קעגן די דעקלאסירטע, אי קעגן די "קולאקעס".

THUR. APRIL 23, 1931.

Classified Sectio

PERSONAL

P. A. TEMPLETON

KILSHAW'S Auctioneers

MUTUAL AGEN

SCOTT REALTY C

FOR RENT

SITUATION WAN

SIMKIN'S TRAN

ד. דודעק

אנב - אורחא

פון מארק

אויפ׳ן אידישן פראָנט -קיין נייעס״

אין ענגליש איז דא א ווערטל, אז "ני־טא קיין נייעס איז גוטע נייעס". דאס הייסט, אז באלד ווי ס׳איז ניטא קיין שלעכטע נייעס, איז עס במילא א סימן, אז אלץ איז אין אן ארדענונג.

און אלץ איז אין ארדענונג מיינט אפנים ביי די נויאים, אז אלץ איז גוט...

ביי אונז אידן, איז עפעס אנדערש. ביי אונז "ניטא קיין נייעס" און "אלץ אין ארדענונג" מיינט דאס זעלבע, וואס "אויף דער שיפקע איז רואיק" (א באריטם בילד פון א רוסישן מאלער, וואס שילדערט די שוידערלאכע לאגע אויפ׳ן שלאכט־פעלד אין דער טערקיש־רוסישער מלחמה פון 1878), אדער דאס זעלבע וואס רעמארקס "אויפ׳ן מערב פראָנט קיין נייעס".

דאס הייסט, — אלץ איז אין ארדע־נונג, אלץ ווי געוויינלאך : צרות, שלעפ, פורעניות׳ן, גזרות, דעקלאסירונג, צריס־קייט, נויט, אנטיסעמיטישע אנפאלן און א. וו.

און סיידן אנטיסעמיטן זיינען זיך מרחם און מאכן ערגעץ א פאגראם אויף אידן, איז אויף די אידישע צייטונגען א ביי־טערער רחמנות׳, — פונקט ווי אויף יע־נעם קברות־מאן ביי שלום־עליכם׳ען, וואס האט זיך באלאנגט, אז "ביזנעס" איז אין דער ערד : ניטא קיין מתים !

* * *

זע איך, ווי גראוי בעטלען, פרעמיער פון אונגארן, פארזיכערט דעם פארשטיי־ער פון דער איד. טעלעגראפן אגענטור, אז די אידישע לאגע אין אונגארן איז איצט מער אדער ווייניקער נאָרמאל.

וואס, אנטיסעמיטן ? ניין, ניט מער ווי ס׳איז געווען פאר דער טלחמה.

וואס, דער נוטערהון קלאזון ? א קליי־ניקייט, ער איז איינגעלאדן שטארק פאר מילדערט געווארן.

ווען פרנסה רעדט מען אפילו ניט : וואס איז שייך, ווי קומען אידן צו פרנסה ? זייער לאגע איז דאך מער ווי־ניקער נאָרמאל . . .

איז דאך דער אמת טאקע אזוי : מיר האבן שוין לאנג ניט געהערט, — נאנצע חדשים שוין פארביי, — פון קיין קליינע אדער גרויסע פאגראמען אין אונגארן.

ווען ישועות אין דאך אפגערעדט : דאס דארפן מיר דאך ניט דערוואַרטן. דאס וואלט דאך געווען מחוץ לדרך הטבע.

אבער קיין איבעריקע גרויסע עקסצ־סען אויך ניט, און קליינע זיינען אזוי געוויינלאך, אז זיי זיינען מער קיין נייעס ניט. און אז אין ווערן דארטן ארויסגע־שטויסן פון זייערע פרנסות איז דאך אוודאי קיין נייעס ניט.

הייסט עס, אז די לאגע איז נאָר־מאל.

"אויף דעם אונגאריש־אידישן פראָנט קיין נייעס".

* * *

נו, און פון רומעניע הערט מען לעצ־טענס אויך ניט קיין באזונדערע נייעס.

עס, א קליינעיקיין דארטן : אין באר־שא האבן די אנטיסעמיטן אויסגעקלעפט פאבאקאטן, וואס וואַרענען די אידן צו פאר־לאזן גלייך די שטאט מיט גוטן, אויב זיי וויזן ניט מען זאל זיי ארויסוואַרפן מיט בייזן.

אבער אין דאס עפעס א נייעס פאר דך־מעניע ?

א נייעס וואלט געווען, ווען די רומע־נישע רעגירונג זאל האבן איר ווארט וואס זי האט מיט איינציקע חדשים צוריק גע־געבן, צו באהאנדלען די אנטיסעמיטישע אגיטאטארן פונקט מיט דער זעלבער שטרייננקייט, ווי די קאמוניסטישע.

אבער אז די רומעניש רעגירונג זאל האבן וואַרט אין דאך מחוץ לדרך הטבע, און קיין נסים דארפן מיר ניט דערוואַר־טען.

"אויפ׳ן אידישן פראָנט אין רומעניע קיין נייעס".

* * *

פון פוילן הערן מיר לעצטן אויך זיי־ער ווייניק.

דאס וואס אנדרעהאלבן מיליאן פונ׳ם דריי־מיליאניקן פוילישן אידנטום שטארבן דריי מאל א טאג פון הונגער, איז קיין נייעס ניט. און מען דארף וועגן דעם ניט שרייבן.

אביסעלע האט סך אויף א ווייל גע־שטורעמט מיט די פינסקער בלאטעס. אבער דער שטורעם האט זיך באלד איינ־געשטילט : די רעגירונג האט געמאכט קלאר אז פאר אויסגעטריקנטע בלאטעס האט זי גענוג פאליאקן. פאר די אירן האט זי גענוג בלאטע אין פוילן גוטא . . .

און וואס אין שייך דעם סאוועטן פאר־באנד, האבן מיר באלד איינגענען פאר־געסן דאס חשבון, וואס איז דארטן נאָר־מאל און וואס אומנאָרמאל : צי די גוואל־דיקע ישועות ונחמות וועגן וועלכע עס דערציילן קאמוניסטן און קאמוניסטיקע, צי די בילדער פון אונטערגאנג, וואס עס שילדערן די אנטי־קאמוניסטן.

אבער אזוי צי אזוי, קיין נייעס איז ניטא. און אז ס׳איז ניטא, זאגט אונז דאס אידישע הארץ — ווייסט איר דאך וואס . . .

* * *

נו, און וואס הערט זיך אויפ׳ן פאר־לעסטינער פראָנט ?

אויך קיין נייעס, אויסער סברות און השערות.

און דאס מוז מען דאך טאקע באזונ־דערס האבן נייעסן, — נייעסן פון ישו־עות, נאטירלאכע, אדער אין א נוים, איבערנאטירלאכע, ווייל אז ניט ישועות, און "קיין נייעס", איז דאך טאקע שלעכט !

* * *

זאלן מיר ריידן וועגן אמעריקע ? אבער וואסערע נייעס האט איר דא ? איז סיידן אב. קאהאנס שיסעריי מיט "פר־טייטעס" אויף דער אידישער שול א נייע עס ?

ניין, ס׳איז ניטא קיין נייעס, — אפי־לו אונזער אייגענער בשר־כשר סכסוך ווערט שוין אביסל צו אלט און ניט איג־טערעסאנט . . .

אויפ׳ן אידישן פראָנט -קיין נייעס״

אין ענגליש איז דא א ווערטל, אז "ני־טא קיין נייעס איז גוטע נייעס". דאס הייסט, אז באלד ווי ס׳איז ניטא קיין שלעכטע נייעס, איז עס במילא א סימן, אז אלץ איז אין ארדענונג.

און אלץ איז אין ארדענונג מיינט אפנים ביי די נויאים, אז אלץ איז גוט...

ביי אונז אידן, איז עפעס אנדערש. ביי אונז "ניטא קיין נייעס" און "אלץ אין ארדענונג" מיינט דאס זעלבע, וואס "אויף דער שיפקע איז רואיק" (א באריטם בילד פון א רוסישן מאלער, וואס שילדערט די שוידערלאכע לאגע אויפ׳ן שלאכט־פעלד אין דער טערקיש־רוסישער מלחמה פון 1878), אדער דאס זעלבע וואס ר